

Hauserné Dénes Éva

Jövedelemelszámolás

A követelménymodul megnevezése:

Könyvvizetés és pénzforgalmi nyilvántartások vezetése

A követelménymodul száma: 1972-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-006-50

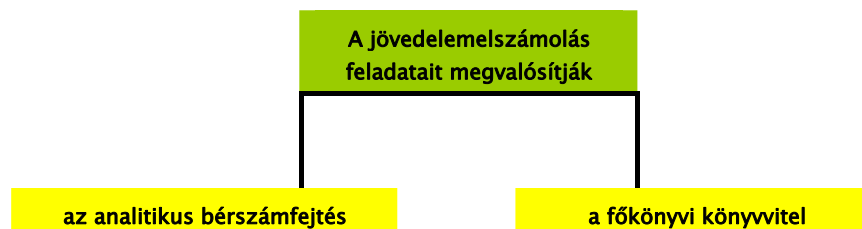
JÖVEDELEMELSZÁMOLÁS

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Ön egyelőre még csak tanul, de nyilván nagyon érdekli, hogy amikor majd keresni fog mennyi lesz a keresete. Szüleitől már hallotta, hogy van bruttó bér és van nettó, de leginkább mindenki ez utóbbira emlékszik, ha megkérdezik tőle, hogy mennyit keres a munkahelyén. Jó lenne többet tudni erről a témáról, hogy tisztában legyen azzal, hogy milyen adók és járulékok terhelik a kifizetett bért, valamint milyen kapcsolat van a fizetési jegyzéken lévő bruttó bér és a megkapott nettó bér között?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

AZ ANALITIKUS ÉS FŐKÖNYVI KÖNYVVITEL FELADATA

Ez az a terület, ahol sokkal nagyobb az analitikus könyvvitel feladata, mint a főkönyvi könyvelésé.

Milyen feladatokat kell az **analitikus könyvvitelnek** elvégeznie?

- A dolgozók bérét időszakonként, egyénenként számfejtteni kell.
- A számfejtéssel egyidejűleg – az aktuális jogszabályoknak megfelelően – meg kell állapítani a bérekhez kapcsolódó adó–levonásokat.
- A dolgozókra vonatkozó adatokat összesíteni kell, tehát meg kell határozni az összes bruttó bért, a levonásokat, a bérjárulékokat, azaz el kell készíteni a havi bérfeladást

Természetesen még ezen kívül is van egy sor feladat, amit az analitikus bérszámfejtés old meg.

Ezek lehetnek **nyilvántartási feladatok**, mint pl. a dolgozók szabadság-nyilvántartása, a dolgozók bérnyilvántartása havi bontásban, a járulékok nyilvántartása járulékonként, dolgozónként, havonta és összesen, a dolgozókkal szembeni követelések (előleg, kártérítés, stb.) nyilvántartása stb.

Vannak még az **adatok szolgáltatásával kapcsolatos bevallások**, mint pl. a havi adatszolgáltatás dolgozónként a bérrel kapcsolatos kifizetésekről (08-as bevallás), az éves NYENYI (nyugdíj egyéni nyilvántartási igazolólap) bevallás elkészítése dolgozónként, stb.

Az igazán sok szolgáltatást nyújtó analitikus bérprogramok a havi bevitt adatállományból automatikusan elkészítik a havi bevallást a járulékokról, illetve az éves kifizetésekről adatot adnak fel a NYENYI bevallás elkészítéséhez.

Példaként lássuk a Bérfizető Kft. bérfeladását március hónapról!

Megnevezés		Dolgozók			Összesen
		Kiss Gyula	Balla Júlia	Dicső János	
Bruttó munkabér		128 000	96 000	256 000	480 000
Ny. bizt. járulék	24%	30 720	23 040	61 440	115 200
Eg. bizt. és merőpiaci járulék	3%	3 840	2 880	7 680	14 400
Szakképzési hozzájár.	1,5%	1 920	1 440	3 840	7 200
Levonások					0
Szja		12 535	5 626	47 305	65 466
Ny. bizt. jár.	9,5%	12 160	9 120	24 320	45 600
Eg. bizt. és merőpiaci járulék	7,5%	9 600	7 200	19 200	36 000
Levonások összesen		34 295	21 946	90 825	147 066
Kifizetendő bér (nettó)		93 705	74 054	165 175	332 934

Most még ebből nem értünk szinte semmit, mert a táblázat tele van szakkifejezéssel, amelyet nem használunk a mindennapi életben.

De azért értelmezzünk néhány számot a táblázatban! Kiss Gyula dolgozó 128 000 Ft bruttó béréből, amire kézhez kapta 93 705 Ft lett. Dicső Jánosnál ugyanez a két összeg 256 000 Ft, illetve 165 175 Ft.

Ebből is látszik, hogy megértsük pl. egy ilyen táblázat adatait, ahhoz még a szükséges fogalmakat is meg kell ismernünk.

A **főkönyvi könyvvitel** feladatai a bérrel kapcsolatosan:

- a bérfeladás rögzítése a kettős könyvvitel keretei között,
- a bérfizetés könyvelése,
- a bérekkel kapcsolatos átutalások könyvelése, illetve
- a bérekkel kapcsolatosan egy-egy hó közti tétel könyvelése.

A BÉRREL KAPCSOLATOS FOGALMAK

A **béralap** egy vállalkozás egy időszakra (pl. egy hónapra) vonatkozó összes bértartozása (bruttó bér).

A **munkabér**, azaz összeg, amelyet a dolgozó a vállalkozástól – végzett munkája ellenértékéért – pénzben vagy természetben kap.

A **jövedelem** értelmezhető, mint a magánszemély és úgy is, mint a vállalkozás jövedelme.

- Magánszemély jövedelme: minden bevétel, (kézpénz, jóváírás, illetve természetben juttatott vagyoni érték) néhány a személyi jövedelemadó törvényben felsorolt kivétellel.
- Vállalkozás jövedelme: bevételek és ráfordítások különbsége.

Itt nekünk a magánszemély jövedelme fogalomra van szükségünk.

A jövedelem összetevői, azaz a béralap részei:

Törzsbér (alapbér) a ténylegesen elvégzett munkáért járó bér. Ez lehet

- teljesítménybér: a végzett munka mennyisége és minősége alapján,
- időbér: a munkában eltöltött idő alapján kapja a dolgozó.

Prémium: az előre kitűzött feladatok teljesítéséért a munkabéren felül folyósított többlettuttatás. Ilyen juttatás például a határidő előtti teljesítésért fizetett bér.

Bérpótlékok: a különleges munkakörülmények között végzett munkáért kifizetett többletbérek. Pl. túlóra pótlék, nyelvpótlék, veszélyességi pótlék stb.

Kiegészítő fizetés: az olyan munkabér, amely mögött munkateljesítmény nincs. Ilyen a fizetett szabadság, a fizetett munkaszüneti nap, az egyéb le nem dolgozott időre fizetett munkabér.

Egyéb bérek: a munkakörrel nem összefüggő bérek. Pl. másodállás, mellékfoglalkozás bére.

Jutalom: olyan munkabér, amelyet az elvégzett munka utólagos értékelése alapján kap a munkavállaló.

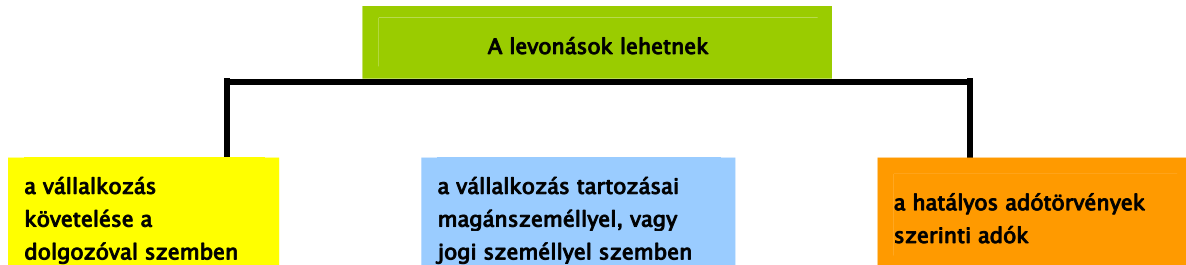
A dolgozók béréből különböző adókat és egyéb összegeket vonnak le, ezek a **levonások**.

A levonásokat aszerint csoportosítjuk, hogy a vállalkozásnak ez

- a dolgozóval szembeni követelést jelent, vagy
- tartozást jelent más magánszeméllyel, vagy jogi személlyel kapcsolatosan. Ebben az esetben a vállalkozás csak levonja a dolgozó béréből a bírói letiltást, kártérítést, stb. és továbbítja a levont összeget, illetve

- a hatályos adótörvények szerinti adókat, melyek a munkavállalókat terhelik, de törvényi kötelezettsége a vállalkozásnak, hogy ezeket rendszeresen számfejtse, levonja a dolgozó járandóságából és bevallja, átutalja az adóhatóságnak.

Rendszerezzük a leggyakrabban előforduló **levonásokat**, és a nyilvántartásukra használt főkönyvi számlákat!

Tehát a dolgozók béréből levont (visszatartott) levonások lehetnek:

1) a vállalkozás követelése a dolgozóval szemben

Ilyen a korábban a dolgozónak folyósított fizetési előleg. Ennek a nyilvántartása történik

A 3611. Munkavállalóknak folyósított előlegek szálmán.

Ide soroljuk a dolgozó által okozott kárt, keletkezett selejtet, a hiány miatti kártérítési követelést: Ezek nyilvántartása az alábbi számlán történik esetleg alábontva:

3612. Előírt tartozások

Ide soroljuk az utólagos elszámolásra felvett összeget, pl. kiküldetéskor a felmerült költségek finanszírozására a dolgozónak adott összeget, vagy a vállalkozás részére történő vásárlásoknál a dolgozónak adott összegek (üzemanyag beszerzésre, anyagbeszerzésre stb.), ennek nyilvántartása a

3613. Egyéb elszámolások a munkavállalókkal számlán történik.

2) a vállalkozás tartozásai magánszeméllyel, vagy jogi személlyel szemben

Ilyen a dolgozó által korábban –más személynek, cégnek – okozott kár, melyet a vállalkozás köteles a dolgozó béréből levonni, és átutalni a károsult részére. Ennek nyilvántartása

a4761. Kártérítések számlán valósul meg.

A dolgozónak jogerős bírói határozatban megfogalmazott kötelezettsége,

4762. Bírói letiltás számlán jelenik meg.

Ha a dolgozó hozzájárulást ad a munkáltatónak tartozásának (hiteltartozás, biztosítás) rendszeres levonásához, ennek nyilvántartására a

4763. OTP elszámolás számlát használjuk.

Ha a dolgozó béréből a szakszervezeti tagdíját a munkáltató levonja, ha erre a dolgozó felhatalmazza a munkáltatót, s akkor ezt a

4764. Levont szakszervezeti díj számlán tartjuk nyilván.

3) a hatályos adótörvények szerinti adók

3) a hatályos adótörvények szerinti adók

A hatályos személyi jövedelemadó törvény szerint a dolgozó béréből levont összeg

lásd <<SZJA adósávokat>>

Az **adó tábla** (2010. évben, Személyi jövedelemadó törvény 30. §)

Az adó mértéke, ha a jövedelem összege:

0– 5 000 000 Ft	17%
5 000 001–	
580 000 Ft és az 5 000 000 Ft feletti rész	32%

A jelenlegi adószabályok szerint az összevont adóalap személyi jövedelemadóját a jövedelem 127%-a után kell számítani. (ez az adóalap–kiegészítés)

Ennek nyilvántartása megvalósul a

462. Személyi jövedelemadó elszámolás számlán.

Ide sorolhatjuk még a munkavállalókat terhelő 9,5%-os mértékű nyugdíjbiztosítási járulékot, valamint a 7,5%-os mértékű egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékot. Ennek nyilvántartása megvalósul a

473. Társadalombiztosítási kötelezettség főkönyvi számlán.

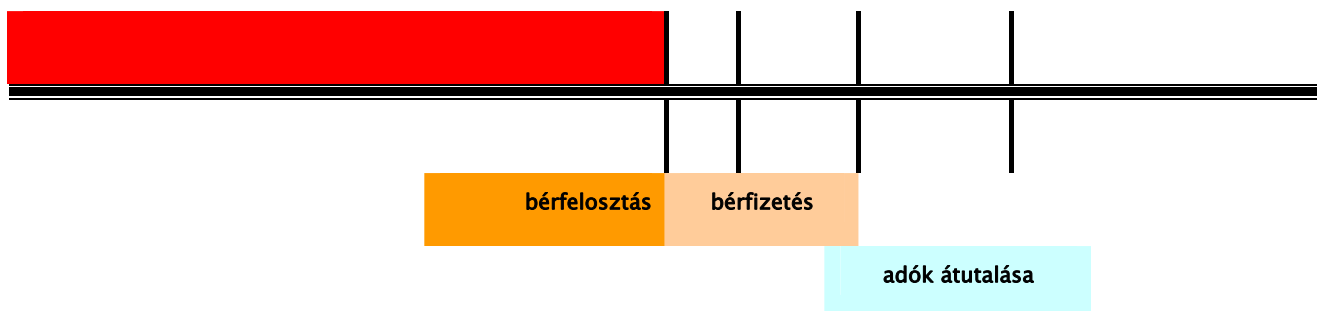
A vállalkozást terhelő bérjárulékok

A vállalkozásokat a munkabérekkel kapcsolatosan meghatározott adófizetési kötelezettségek terhelik.

A következő táblázatban felsoroljuk a 2010. évi bérjárulékokat, számításuk alapját és mértéküket.

Bérjárulék megnevezése	Alapja	Mértéke	
Nyugdíjbiztosítási járulék	az a jövedelem, amit a dolgozó a munkáltatótól kap, azaz bruttó bér + betegszabadság	24%	
Egészségbiztosítási járulék és munkaerőpiaci alap	bruttó bér + betegszabadság	2%	3%
	bruttó bér + betegszabadság	1%	
Szakképzési hozzájárulás	bruttó bér	1,5%	

A bérekkel kapcsolatos könyvelési tételek idősorrendben

Az alábbi időskálán a feladatok egymásutánosságát, időpontját mutatjuk be.

Nézzük a jelöléseket:

Piros szakasszal jelöltük azt a hónapot, amely bérének a főkönyvi könyveléséről beszélünk. A tárgyhó alatt és után folyik az analitikus bérszámfejtő munka.

A bérfelosztást a hónap utolsó napjára kell kelteznünk.

A bérfizetések a tárgyhót követő hónap 3-a és 10-e körül történnek. Előbb (3-a) kerülhet sor a havidíjasok bérfizetésére, mert ennek a számfejtése kevesebb időt igényel. 10-e körül már lehetséges a fizikaiak részére is a bérfizetés. A bérekkel kapcsolatos adókat az adózás rendje szerint a tárgyhót követő 12-ig kell rendezni.

A két legfontosabb számla elméleti tartalma

A könyvelési tételek ismertetése előtt nézzük meg e témakörrel kapcsolatosan a két legfontosabb számla elméleti tartalmát!

Az egyik legfontosabb számla a 471. Jövedelemelszámolási számla. Forrás számla, a K oldalán a munkavállalókkal szembeni tartozás növekedését, a T oldalán, pedig a tartozás csökkenését tartjuk nyilván. Ha van egyenlege, akkor ez K egyenleg. Ha kifizettük a munkavállalóinkkal szembeni összes bértartozást, akkor a számlának az egyenlege nulla, egészen a hónap utolsó napjáig.

Sárga színnel jelöltük a bérfelosztáskor könyvelendő gazdasági eseményeket, kék színnel, pedig ami időben későbbi, a bérfizetéseket.

T	471. Jövedelemelszámolási számla	K
Levonások		Bérköltség (bruttó bér)
Bérfizetések		Táppénz
		Betegszabadság
TARTOZÁS CSÖKKENÉSE		TARTOZÁS NÖVEKEDÉSE

A másik fontos számla a 473. Társadalombiztosítási kötelezettség számla. Szintén forrás számla. Az APEH Járadékigazgatóságával szembeni tartozás növekedését a K oldalon, a tartozás csökkenését a T oldalon mutatjuk ki. A számla egyenlege hónapról-hónapra a havi tartozások átutalása után (határidő tárgyhót követő 12-e) nulla lesz.

JÖVEDELEMELSZÁMOLÁS

A számla K oldalán található a munkáltatót terhelő (költség) 24%-os nyugdíjbiztosítási járulék, és a 3%-os egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék, valamint a munkavállalókat terhelő (levonás a munkabérből) 9,5%-os nyugdíjbiztosítási járulék és 7,5%-os egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék. A tartozik oldalon a tartozás átutalását, pénzügyi rendezését látjuk.

Sárga színnel jelöltük a bérfelosztáskor könyvelendő gazdasági eseményeket, kék színnel, pedig ami időben későbbi, az átutalásokat. Nézzük a számlát

T	473. Társadalombiztosítási kötelezettség számla	K
Tartozás átutalása	Nyugdíjbizt. járulék	költség
	Egészségbizt. és munkaerőpiaci járulék	
	Nyugdíjbizt. járulék	levonás
	Egészségbizt. és munkaerőpiaci járulék	
TARTOZÁS CSÖKKENÉSEK	TARTOZÁS NÖVEKEDÉSEK	

Használjuk az alábbi rövid számlatükör részletet a téma feladatainál!

- 36. EGYÉB KÖVETELÉSEK
- 361. **Munkavállalókkal szembeni követelések**
- 3611. **Munkavállalóknak folyósított előlegek**
- 3612. **Előírt tartozások**
- 3613. **Egyéb elszámolások a munkavállalókkal**
- 362. **Költségvetési kiutalási igények**
- 363. **Költségvetési kiutalási igények teljesítése**
- 38. PÉNZESZKÖZÖK
- 381. **Pénztár**
- 384. **Elszámolási betétszámla**
- 389. **Átvezetési számla**
- 4. Források
- 463. **Költségvetési befizetési kötelezettségek**
- 464. **Költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése**
- 466. **Előzetesen felszámított általános forgalmi adó**
- 467. **Fizetendő általános forgalmi adó**
- 468. **Általános forgalmi adó pénzügyi elszámolási számla**
- 471. **Jövedelemelszámolási számla**
- 472. **Fel nem vett járandóságok**
- 473. **Társadalombiztosítási kötelezettség**
- 4761. **Kártérítés**
- 4762. **Bírói letiltás**
- 4763. **OTP-elszámolás**
- 4764. **Levont szakszervezeti díj**
- 5. Költségnemek
- 51–53. **ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK**
- 51. ANYAGKÖLTSÉGEK
- 511. **Felhasznált anyagok költségei**
- 54–56. **SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK**
- 54. BÉRKÖLTSÉG
- 541. **Alkalmazottak munkabére**
- 55. SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEK
- 551. **Munkavállalóknak, tagoknak fizetett személyi jellegű kifizetések**
- 56. BÉRJÁRULÉKOK
- 561. **Nyugdíjbiztosítási, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék**
- 5611. **Nyugdíjbiztosítási járulék**

- 5621. Egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék**
- 564. Szakképzési hozzájárulás**
- 9. Értékesítés árbevétele és bevételek
- 91–92. BELFÖLDI ÉRTÉKESÍTÉS ÁRBEVÉTELE**
- 9631. Káreseményekkel kapcsolatosan kapott bevételek**
- 968. Biztosító által visszaigazolt kártérítés összege**

BÉRFELADÁS KÖNYVELÉSE AZ ANALITIKUS KÖNYVELÉS ADATAI ALAPJÁN, A HÓ UTOLSÓ NAPJÁN:

Béreköltség könyvelése

Költség nő	T 541. Béreköltség	-	K 471. Jövedelemelszámolási szla.	Tartozás a dolgozókkal szemben nő
------------	--------------------	---	-----------------------------------	-----------------------------------

Betegszabadság könyvelése

Költség nő	T 551. Munkavállalóknak, tagoknak fizetett személyi jellegű ráfordítások	-	K 471. Jövedelemelszámolási szla.	Tartozás a dolgozókkal szemben nő
------------	--	---	-----------------------------------	-----------------------------------

Táppénz könyvelése (a vállalkozás megelőlegezi a költségvetés helyett, amikor a dolgozóknak kifizetik a táppénzt, majd utólag megigényli és visszakapja az így kifizetett pénzt.

Követelés nő a költségvetéssel szemben	T 362. Költségvetési kiutalási igények	-	K 471. Jövedelemelszámolási szla.	Tartozás a dolgozókkal szemben nő
--	--	---	-----------------------------------	-----------------------------------

Nyugdíj- és egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék (24+2+1%) ---> bérjárulék (alapja: a bruttó bér + betegszabadság)

Költség nő	T 561. Nyugdíj- és egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék	-	K 473. Társadalombiztosítási járulék	Tartozás a TB-vel szemben nő
------------	---	---	--------------------------------------	------------------------------

:Szakképzési hozzájárulás ---> bérjárulék (mértéke 1,5%, alapja a bruttó bér)

Költség nő	T 564. Szakképzési hozzájárulás	-	K 463. Költségvetési befizetési kötelezettség	Tartozás a költségvetéssel szemben nő
------------	---------------------------------	---	---	---------------------------------------

Levonások könyvelése

Személyi jövedelemadó levonás

Tartozás a dolgozókkal szemben csökken	T 471. Jövedelemelszámolási számla	-	K 462. Személyi jövedelemadó elszámolás	Személyi jövedelemadó tartozásunk nő
--	------------------------------------	---	---	--------------------------------------

Nyugdíj- egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék levonás (9,5+6+1,5%)

Tartozás a dolgozókkal szemben csökken	T 471. Jövedelemelszámolási számla	-	K 473. Társadalombiztosítási kötelezettség	TB tartozásunk nő
--	------------------------------------	---	--	-------------------

Előleg levonás

Tartozás a dolgozókkal szemben csökken	T 471. Jövedelemelszámolási számla	-	K 3611. Folyósított előlegek	Előleg követelésünk a dolgozókkal szemben csökken
--	------------------------------------	---	------------------------------	---

Bírói letiltás levonás

Tartozás a dolgozókkal szemben csökken	T 471. Jövedelemelszámolási számla	-	K 4762. Bírói letiltás	A vállalkozás tartozása nő
--	------------------------------------	---	------------------------	----------------------------

BÉRFIZETÉS (A TÁRGYHÓT KÖVETŐ HÓNAP 2-10-E KÖZÖTT).

Történhet

- készpénzben (házipénztárból), vagy
- lakossági folyószámlákra való utalással.

Készpénzben történő bérfizetés:

- Pénzfelvétel bevételi pénztárbizonylat alapján

Készpénz állomány nő	T 381. Pénztár	-	K 389. Átvezetési számla	
----------------------	----------------	---	--------------------------	--

- Pénzfelvétel bankszámlakivonat (terhelési értesítés) alapján

	T 389. Átvezetési számla	-	K 384. Elszámolási betét számla	Bank számlapénz csökken
--	--------------------------	---	---------------------------------	-------------------------

A 389. Átvezetési számla technikai számla, azért van rá szükség, mert a bankszámlakivonat csak később áll rendelkezésre, de a pénzfelvételkor azonnal kell könyvelnünk a pénztári készpénz növekedést.

Bérfizetés pénztárból vagy átutalással bankszámláról:

Tartozás a dolgozóval szemben csökken	T 471. Jövedelemelszámolási számla	-	K 381. Pénztár számla vagy K 384. Elszámolási betét számla	Készpénz készlet vagy bankszámlapénz csökken
---------------------------------------	------------------------------------	---	---	--

Családi pótlék kifizetése

Követelés nő a költségvetéssel szemben	T 362. Költségvetési kiutalási igények	-	K 381. Pénztár számla vagy K 384. Elszámolási betét számla	Készpénz készlet vagy bankszámlapénz csökken
--	--	---	---	--

EGYÉB KÖNYVELÉSI TÉTELEK

A munkavállalókkal szembeni követelések keletkezése

Még nem foglalkoztunk azzal, hogyan keletkezik a vállalkozásnak követelése a munkavállalóival szemben. Itt a következő gazdasági események könyvelésével kell megismerkednünk:

- fizetési előleg folyósítása,
- előírt tartozások és
- az elszámolásra kiadott összeg és az azzal való elszámolás.

Fizetési előleg folyósítása

Akkor kell könyvelnünk, ha valamelyik dolgozó átmeneti pénzügyi nehézségei megoldására fizetési előleget kér és kap a munkáltatójától. Később ezt a dolgozó béréből több hónapon keresztül részletekben levonják. A levonás könyvelését korábban tanultuk.

T 3611. Munkavállalóknak folyósított előlegek

K 381. Pénztár számla

Előírt tartozások

Ha a dolgozó a vállalkozásnak kárt okoz (selejtet termel, leltár hiányért felelős, stb.) a kárt a munkáltató a dolgozóval részben, vagy egészben megtéríttetheti. A dolgozóra áthárított kárt levonás formájában kapja vissza a vállalkozás a dolgozótól.

T 3612. Előírt tartozások

K 9631. Káreseményekkel kapcsolatosan kapott bevételek

Az elszámolásra kiadott összeg és az azzal való elszámolás

A dolgozó bizonyos esetekben kaphat a házipénztárból utólagos elszámolásra pénzt. Ekkor a vállalkozásnak követelése keletkezik a dolgozóval szemben, és a házipénztárban csökken a pénze. Könyvelése:

T 3613. Egyéb elszámolások a munkavállalókkal

K 381. Pénztár számla

Később a dolgozó a bizonylatokkal és az esetleg megmaradt pénzzel együtt a pénztárban elszámol a felvett összeggel. Akkor először a pénztáros ellentételezi a pénzkiadást és visszavételezi a pénztárba. Ez nem valódi pénzmozgás, csak azért van erre szükség, hogy utána a tényleges bizonylatokat tudják kiadásba helyezni a pénztárban. A tétel formailag pont olyan, mint egy stornó tétel.

Az elszámolásra kiadott összeg visszavételezése a pénztárba:

T 381. Pénztár számla

K 3613. Egyéb elszámolások a munkavállalókkal

Elszámoláskor a dolgozó által leadott bizonylatok (legtöbbször készpénzes számlák) általában a vállalkozás költségeit növelik,

- lehet ezeknek a számláknak levonható áfa tartalma, valamint
- csökken a pénztári készpénz-készlet.

Tehát a könyvelése:

T 51–57. Költségnemek

T 466. Előzetesen felszámított áfa

K 381. Pénztár számla

Fel nem vett járandóság visszavételezése a pénztárba

Csak olyan helyen kell ilyen tételt könyvelni, ahol a dolgozó készpénzben kapja meg a járandóságát. Ha a dolgozók bérének (járandóságának) kifizetése a pénztárból történik, előfordul, hogy valaki a bérfizetési napon nem tudja felvenni a pénzét (beteg, kiküldetésen van, stb.) és nem is adott senkinek sem meghatalmazást. Ekkor a pénztáros a pénzt a házipénztárba visszavételezi. Könyveléskor tehát ez pénztári pénznövekedést, valamint tartozást jelent a dolgozóval szemben. Könyvelése:

T 381. Pénztár számla

K 472. Fel nem vett járandóságok

Előfordulhat, hogy a fel nem vett járandóságokat a munkanap végén a pénztárosnak be kell fizetni a bankszámlára. Ekkor a házipénztárban csökken, a bankszámlán pedig növekszik a pénzállományunk. A 389. Átvezetési számlát itt is kell használnunk. Könyvelése:

Pénztár kiadási bizonylat szerint

T 389. Átvezetési számla

K 381. Pénztár számla

Bankszámlakivonat (jóváírási értesítés) alapján

T 384. Elszámolási betét számla

K 389. Átvezetési számla

Ha a dolgozó, vagy meghatalmazottja jelentkezik a fel nem vett járandóságért, ezt a pénztárból ki kell fizetni. Előfordulhat, hogy szükséges emiatt a bankszámláról készpénzt is felvenni. (könyvelését már ismerjük)

A fel nem vett járandóság kifizetésekor a vállalkozásnak a dolgozóval szemben tartozása csökken, készpénz készlete is csökken. Tehát a könyvelése:

T 472. Fel nem vett járandóságok

K 381. Pénztár számla

MINTAFELADAT

A BUBU Bt. április havi munkabéréről ismert adatok:

Megnevezés	Adatok Ft-ban
Bruttó munkabér	2 600 000
Betegszabadság	150 000
Táppénz	----
TB járulék 27%	
Szakképzési hozzájárulás 1,5%	
Levonások:	
SZJA	860 000
ny. járulék 9,5%	
egbizt és merőpiaci járulék 7,5%	
előlegre	15 000
Családi pótlék	90 000

Számítsa ki a hiányzó adatokat, majd könyvelje le a mellékelt kontírozó íven

- az április havi bérfeladást házipénztári kifizetéssel (április 30.),
- a bérfizetést május. 2-án,
- a bérekkel kapcsolatos adótartozások átutalását május 11-én,
- május 13-én 40 000 Ft fizetési előleg kifizetését a pénztárból,
- május 16-án befolyt bankszámlánkra előző időszaki (táppénz és családi pótlékkal kapcsolatos) költségvetési kiutalási igény 170 000 Ft.

KONTÍROZÓ ÍV (megoldással kombinálva)

Nap	Gazdasági események	Számla		Összeg (Ft)	
		T	K	T	K
30.	Havi bérköltség	541.	471.	2 600 000	2 600 000
	Betegszabadság	551.	471.	150 000	150 000
	TB járulék 27%	561.	473.	742 500	742 500
	Szakképzési hozz. járulás 1,5%	564.	463.	39 000	39 000
	Személyi jövedelemadó	471.	462.	860 000	860 000
	Ny.bizt. jár. 9,5%	471.	473.	261 250	261 250
	Eg.bizt. és merőpiaci járulék 7,5%	471.	473.	206 250	206 250
	Előlegre levonás	471.	3611.	15 000	15 000
02.	Készpénzfelv. bev. bizonylat	381.	389.	1 497 500	1 497 500
	Bérfizetés pénztárból	471.	381.	1 407 500	1 407 500
	Családi pótlék kifiz.	362.	381.	90 000	90 000
	Készpénzfelv. bankbiz. szerint	389.	384.	1 497 500	1 497 500
11.	Szja átutalása	462.	384.	860 000	860 000
	TB tartozás átutalása	473.	384.	1 210 000	1 210 000
	Szakképzési hozzájár. átutalása	464.	384.	39 000	39 000
13.	Előleg folyósítása	3611.	381.	40 000	40 000
16.	Befolyt családi pótlék, táppénz	384.	363.	170 000	170 000

Mellékszámítások a megoldáshoz

$$\text{TB járulék } 2\,750\,000 * 0,27 = 742\,500$$

$$\text{Szakképzési hozzájár. } 2\,600\,000 * 0,015 = 39\,000$$

$$\text{Nyugdíjjárulék levonás } 2\,750\,000 * 0,095 = 261\,250$$

$$\text{Eg. és merőpiaci bizt. jár. } 2\,750\,000 * 0,075 = 206\,250$$

$$\text{Nettó bér } 2\,750\,000 - (860\,000 + 261\,250 + 206\,250 + 15\,000) = 1\,407\,500$$

$$\text{Pénzfelvétel összege } 1\,407\,500 + 90\,000 = 1\,497\,500$$

$$\text{TB tartozás } 742\,500 + 261\,250 + 206\,250 = 1\,210\,000$$

A kontírozó íves megoldás után nézzük meg a mellékelt (kigyűjtött) számlákat!

T	471. Jövedelemelszámolási számla		K
Levonások	1 342 500	Béreköltség	2 600 000
Bérfizetések	1 407 500	Táppénz	0
		Betegszabadság	150 000
Egyenlege: nulla			

T	473. Társadalombiztosítási kötelezettség számla		K
Átutalás	1 210 000	27%	742 500
		9,5%	261 250
		7,5%	206 250
Egyenlege: nulla			

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A jövedelemelszámolás rövid elméletének a megismerése és a mintafeladat áttekintése után kérem, oldja meg a következő feladatokat!

Keresse meg az Interneten valamilyen jogtisza forrásból (pl. a www.ksh.hu weblapon Az útmutató a munkaügy–statisztikai adatszolgáltatáshoz c. kiadványból) az alábbi fogalmakat és mindegyikre írjon néhány példát!

Alapbér, törzsbér:

Bérpótlék:

Kiegészítő fizetés:

--

Prémium:

--

Jutalom:

--

13. havi fizetés:

--

Egyéb munkajövedelem:

Megoldások:

Alapbér, törzsbér:

Az alapbér (törzsbér) a munkavállalónak a munkaszerződésben meghatározott személyi alapbére (órabére, heti bére, havi bére, éves bére). A törzsbér a következő elemek összege:

- a munkában töltött idő hosszától függően fizetett munkabér (időbér),
- a teljesítménykövetelmények (norma) teljesítéséért járó bér (ideértve a bérezési forma részét képező, pl. minőségi prémiumot is),
- az egységnyi teljesítménykövetelmény (norma) kapcsán az ún. utalványozott pótidőkre fizetett összegek,
- orvosok részére a kártyapénz alapján biztosított teljesítménybér,
- a teljesített túlmunka alapbére (a pótléka nem!),
- az állásidőre elszámolt személyi alapbér,
- jutalékos bérezés esetén a jutalék (ún. tiszta jutalékos rendszerben), illetve az alapbér és a jutalék együttes összege.

A törzsbérből le kell számítani az esetleges (pl. selejt miatti) levonásokat.

Bérpótlék:

A bérpótlék a munkavégzés különleges feltételeit, speciális képzettségeket, munkaköri követelményeket (sajátos munkakörülményeket), valamint az általánostól eltérő munkaidő-beosztás ellentételezését szolgáló bér, amennyiben a jelzett tényezőket a munkavállaló személyi alapbérének vagy teljesítménybérének megállapításánál nem vették figyelembe.

A jogszabályban meghatározott (alapbérben nem nevesített), gyakoribb bérpótlékok az alábbiak:

- műszakpótlékok (pl. a délutáni, az éjszakai pótlék),
- a munka különleges körülményei miatt fizetett pótlékok (pl. a melegüzemi pótlék),
- különleges beosztás vagy képzés alapján fizetett pótlékok (pl. a közalkalmazottak cím és ágazati jellegű pótléka, a képzettségi pótlék, jegyzői pótlék, a nyelvpótlék stb.),
- rendkívüli munkavégzés pótléka (túlórापótlék), beleértve a munkarend szerinti pihenőnapon és a munkaszüneti napon végzett munkák bérpótlékát is),
- készenléti, ügyeleti díjak és pótlékok,
- vizsgáztatási díjak, ha az a munkakörhöz kapcsolódik,
- a kiemelt szerelési helyi, építési helyi pótlékok,
- a pénzügyi pótlék,
- egyéb, törvényben vagy kollektív szerződésben meghatározott bérpótlékok (pl. gépjármű-vezetési pótlék, egészségi kockázatok között végzett munka pótléka),
- helyettesítési díj (nem tartozik ide a többes jogviszony szerinti munkadíj),
- a munkaviszonyhoz kapcsolódó, pályázat útján elnyert ösztöndíj (pl. Széchenyi, Békesy ösztöndíj),
- a munkakör ellátásához szükséges „speciális képességek” után fizetett pótlék (pl. siket-némák oktatása, a munkavégzésnél esetenként szükséges braille írás, jelbeszéd ismeretének honorálása), stb.

Nem tartoznak a bérpótlékok körébe egyes pótlékként nevesített, de nem a munkavégzéshez kapcsolódó jövedelmek (pl. családi pótlék), valamint költségtérítések (pl. különélési pótlék).

Kiegészítő fizetés:

A kiegészítő fizetés a le nem dolgozott munkaidőre a munkaviszonyra vonatkozó törvényi szabályozás, illetve kollektív szerződés (továbbiakban jogszabály) alapján járó díjazás, jellemzően távolléti díj, ilyenek:

- a rendes (alap- és pót-), valamint a rendkívüli szabadság idejére fizetett távolléti díj, beleértve a pénzben megváltott szabadság idejére járó távolléti díjat is,
- a tanulmányi szabadság (munkaidő-kedvezmény) idejére fizetett munkadíj,
- a munkaszüneti napokra fizetett távolléti díj, ha e napon nem dolgozott a munkavállaló,
- ha a dolgozó munkarendje szerint a munkaszüneti napon dolgozott, akkor a helyette igénybe vett szabadnapra járó távolléti díj,
- a szakszervezet tisztségviselői és az üzemi tanács tagjai részére a törvényben meghatározott munkaidő-kedvezmény igénybevételének idejére fizetett díjazás,
- a könnyebb munkára beosztott terhes nők munkabérének az a része, amely a korábbi keresetük összegére történő kiegészítésként, jogszabályi előírások alapján részükre fizetendő,
- a munkaközi szünetre fizetett munkadíj,

- a tanfolyamra vagy tanulmányútra küldött munkavállalóknak a munkáltatót terhelő munkabére,
- a hivatalos kiküldetés miatt utazással töltött időre fizetett díjazás,
- a munkáltató gazdasági körülményei miatti átmeneti „kényszerszabadság” idejére, valamint az elrendelt napi munkaidő-csökkentés miatt le nem dolgozott időre fizetett munkabér,
- a sztrájk idejére – megállapodás esetén – a munkáltató által fizetett díjazás,
- az utasítás teljesítésének jogszerű megtagadása következtében kieső munkaidőre járó munkabér,
- fagyszüneti díj,
- egyéb, jogszabály által meghatározott olyan esetekben fizetett munkabér, amikor a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól (pl. az állampolgári kötelezettség teljesítésének vagy a kötelező orvosi vizsgálatnak az időtartamára fizetett díjazás, ha a munkáltató gazdaságilag indokolt esetben átmenetileg nem tudja vagy csak rövidebb munkaidőben tudja foglalkoztatni a munkavállalót, a kiesett munkaidőre fizetett személyi alapbér összege stb.).

Prémium:

A prémium az előre meghatározott feladatok teljesítése esetén a munkavállaló részére fizetett meghatározott összeg. Ide értendő a közalkalmazottak ilyen címen fizetett illetménykiegészítése és kereset kiegészítése is.

A jutalom az egyéni teljesítményekhez kötődően, az elvégzett munka utólagos értékelése alapján a munkavállaló részére fizetett összeg.

13. havi fizetés:

A 13. és további havi fizetés a jogszabályban, illetve a munkaszerződés által kötelezően előírt díjazás.

Egyéb munkajövedelem:

Egyéb munkajövedelmek a munkavállaló részére jogszabályban kötelezően meghatározott, valamint a munkáltató által önként nyújtott juttatások.

A Magyarországon regisztrált munkáltató külföldi telephelyén, kirendeltségén foglalkoztatott magyar vagy nem magyar állampolgárságú munkavállaló részére a

- hazai átlagkeresetek alapján megállapított (bérként elszámolandó) munkabér összegét meghaladó díjazás valamint a kiküldetési napidíj adóköteles hányada (a nem adóköteles mértékű kiküldetési napidíj nem tartozik ide);

- A felszolgálati díjból a munkavállaló részére kifizetett összeg.
- A jubileumi jutalom, a törzsgárdatagsági jutalom és a bányászati hűségjutalom.
- A munkavállaló munkaköri kötelezettségébe tartozóan előállított „termék” értékesítése során realizált árbevételből a munkáltató által a munkavállalónak fizetett, belső szabályzatban meghatározott mértékű, nevesítve „szerzői jogdíj”;
- A részvény, értékpapír juttatás
- A lakhatási költségterítés pl. a munkavállaló által bérelt lakás, albérlet bérleti díjának a munkáltató által teljesen vagy részben megtérített hányada (ide tartozik a vissza nem térítendő lakásépítési támogatás és a kedvezményes kamatozású lakásépítési kölcsön után a munkáltató által átvállalt kezelési költség összege, stb.
- Az étkezési térítés akár természetben (ebben az esetben önköltségen számolva) akár levásárolható jegy formájában, illetve pénzben nyújtják,
- A munkába járással kapcsolatos költségterítések pl. a helyi vagy távolsági járatokra szóló bérletek árának a munkáltató által történő teljes vagy részbeni megtérítése,
- A tárgyjutalmak pénzben kifejezett értéke,
- Egyéb természetbeni munkajövedelmek (nem értendő ide a MT szerint meghatározott természetbeni bér) a ruházati költségterítés (nem tartozik bele a munka-, védő- és egyenruházat), az üdülési hozzájárulás (pl. üdülési csekk), illetve a térítésmentes üdültetés önköltségen elszámolt értéke, a munkáltató saját vagy vásárolt termékjuttatása, szolgáltatása esetén a fogyasztói ár és a munkavállaló által megtérített összeg különbözete, valamint a munkavállaló által igénybe vett, de a munkáltató által megtérített különböző stb.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Töltse ki a táblázatban a hiányzó adatokat!

Számla- szám	Számla neve
471.	
	Munkavállalóknak folyósított előlegek
	Fel nem vett járandóságok
4763.	
561.	
551.	
3612.	
3613.	
	Társadalombiztosítási kötelezettség
	Béreköltség
464.	
381.	
362.	
564.	

A feladat megoldásához használja az alábbi táblázatot, innen válasszon!

Számla- szám		Számla neve
562.		OTP-elszámolás
3611.		Munkavállalóknak, tagoknak fizetett személyi jellegű kifizetések
541.		Egyéb elszámolások a munkavállalókkal
472.		Jövedelemelszámolási számla
473.		Pénztár számla
		Előírt tartozások
		Költségvetési kiutalási igények
		Költségvetési befizetési kötelezettség teljesítése
		Szakképzési hozzájárulás
		Nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási járulék

2. feladat

Kontírozza ki az alábbi gazdasági eseményeket a hiányok pótlásával!

Sorsz.	Gazdasági események	Számola		Összeg (Ft)
		T	K	T és K
1.	Béreköltség			3 000 000
2.		551	471	100 000
3.		561		837 000
4.	Szakképzési hozzájárulás			
5.	SZJA levonása			880 000
6.			473	294 500
7.			473	232 500
8.	Pénzfelvétel bev. biz. szer.	381		1 775 000
9.				1 693 000
10.		362	381	82 000
11.	Fel nem vett járandóság			122 000
12.	Szja átutalása			
13.		473		
14.		389		
15.				122 000
16.	Ktg.vetési kiut. igény befolyt			182 000

Mellékszámítás:

A megoldáshoz használja az alábbi törzsadatokat!

Információ: az egyes sorokban nem okvetlenül összetartozó adatok, tartalmak találhatóak.

JÖVEDELEMELSZÁMOLÁS

Az egyes oszlopokban keresse a szükséges adatot! A színek is segítenek a keresésben. Egy elemet többször is használhat, ha szükség van rá.

Gazdasági esemény	T	K	Összegek
Nyugdíjjárulék levonás 9,5%	471	473	1 304 000
Egbizt. és merőpiaci járulék lev. 7,5%	381	389	1 775 000
TB tartozás átutalása	462	384	45 000
Betegszabadság könyvelése	541	463	880 000
Családi pótlék kifizetése	472	471	
Fel nem vett járandóság kifizetése	564	472	
TB járulék elszámolása	551	462	
Bérfizetés pénztárból	389	381	
Pénzfelvétel terh. ért. szerint			

3. feladat

A Tere-fere Kft. szeptember havi munkabérééről ismert adatok:

Bruttó munkabér	3 300 000
Betegszabadság	300 000
Táppénz	130 000
TB járulék 27%	
Szakk. hozzá. jár. 1,5%	
Levonások:	
SZJA	810 000
ny. bizt. járulék. 9,5%	
eb. merőpiaci jár 7,5%	
előlegre	10 000
bírói letiltás	18 000
Családi pótlék	80 000

Könyvelje le a mellékelt kontírozó íven:

a szeptember havi bérfeladást, (szept. 30.), a bérfizetést bankszámláról okt. 3-án, valamint a bérekkel kapcsolatos adótartozások átutalását okt. 12-én!

A megoldáshoz használja az alábbi törzsadatokat!

Információ: az egyes sorokban nem okvetlenül összetartozó adatok, tartalmak találhatóak. Az egyes **oszlopokban** keresse a szükséges adatokat! A színek is segítenek a keresésben. Egy elemet többször is használhat, ha szükség van rá.

	Gazdasági esemény	T	K	Összegek
09.03	TB tartozás átutalása	462	462	810 000
10.03	Egbizt. és merőpiaci jár. lev. 7,5%	473	384	342 000
10.12	Bérfizetés bankszámláról	471	463	3 300 000
	Táppénz könyvelése	561	473	300 000
	Szja átutalása	564	471	130 000
	Családi pótlék kifizetése	362		972 000
	Nyugdíjjárulék levonás 9,5%	541		49 500
	Betegszabadság	551		80 000
	Béreköltség	464		1 584 000
	TB járulék elszámolása			1 422 000
	Szakképzési hozzájárulás			270 000
	SZJA levonása			49 500
	Szakképzési hozzájár. átutalása			

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Számla-szám	Számla neve
471.	Jövedelemelszámolási számla
3611.	Munkavállalóknak folyósított előlegek
472.	Fel nem vett járandóságok
4763.	OTP-elszámolás
561.	Nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási járulék
551.	Munkavállalóknak, tagoknak fizetett személyi jellegű kifizetések
3612.	Előírt tartozások
3613.	Egyéb elszámolások a munkavállalókkal
473.	Társadalombiztosítási kötelezettség
541.	Béreköltség
464.	Költségvetési befizetési kötelezettség teljesítése
381.	Pénztár számla
362.	Költségvetési kiutalási igények
564.	Szakképzési hozzájárulás

2. feladat

Sorsz.	Gazdasági események	Számla		Összeg (Ft)
		T	K	T és K
	Béreköltség	541	471	3 000 000
	Betegszabadság könyvelése	551	471	100 000
	TB járulék elszámolása	561	473	837 000
	Szakképzési hozzájárulás	564	463	45 000
	SZJA levonása	471	462	880 000

Nyugdíjjárulék levonás 9,5%	471	473	294 500
Egbizt. és merőpiaci járulék lev. 7,5%	471	473	232 500
Pénzfelvétel bev. biz. szer.	381	389	1 775 000
Bérfizetés pénztárból	471	381	1 693 000
Családi pótlék kifizetése	362	381	82 000
Fel nem vett járandóság bevét.	381	472	122 000
Szja átutalása	462	384	880 000
TB tartozás átutalása	473	384	1 304 000
Pénzfelvétel terh. ért. szerint	389	384	1 775 000
Fel nem vett járandóság kifizetése	472	381	122 000
Ktg.vetési kiut. igény befolyt			182 000

Mellékszámítás

Nettó bér kiszámítása:

$$3\,100\,000 - 880\,000 - 294\,500 - 232\,500 = 1\,693\,000 \text{ Ft}$$

Pénzfelvétel kiszámítása:

$$1\,693\,000 + 82\,000 = 1\,775\,000 \text{ Ft}$$

TB tartozás átutalása:

$$837\,000 + 294\,500 + 232\,500 = 1\,304\,000 \text{ Ft}$$

3. feladat

Sorsz.	Gazdasági események	Számla		Összeg (Ft)
		T	K	T és K
09.30	Béreköltség	541	471	3 300 000
09.30	Betegszabadság	551	471	300 000
09.30	Táppénz könyvelése	362	471	130 000
09.30	TB járulék elszámolása	561	473	972 000
09.30	Szakképzési hozzájárulás	564	463	49 500
09.30	SZJA levonása	471	462	810 000
09.30	Nyugdíjjárulék levonás 9,5%	471	473	342 000
09.30	Egbitz. és merőpiaci jár. lev. 7,5%	471	473	270 000
10.03	Bérfizetés bankszámláról	471	384	1 422 000
10.03	Családi pótlék kifizetése	362	384	80 000
10.12	Szja átutalása	462	384	810 000
10.12	TB tartozás átutalása	473	384	1 584 000
10.12.	Szakképzési hozzájár. átutalása	464	384	49 500

Mellékszámítások:

Bruttó járandóság $3\,300\,000 + 300\,000 + 130\,000 = 3\,730\,000$ Ft

Nettó járandóság $3\,730\,000 - (810\,000 + 342\,000 + 270\,000) = 3\,730\,000 - 1\,422\,000$ Ft

TB tartozás $972\,000 + 342\,000 + 270\,000 = 1\,584\,000$ Ft

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

- 2000. évi C törvény a számvitelről,
- 2003. ÉVI XCII. TÖRVÉNY az adózás rendjéről
- 2009. 1995. ÉVI CXVII. TÖRVÉNY a személyi jövedelemadóról
- 1997. ÉVI LXXX. TÖRVÉNY (TB) a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről
- Éva Katalin: Vállalkozói könyvvitel I., Perfekt Zrt. 2007.
- Éva Katalin: Vállalkozói könyvvitel II., Perfekt Zrt. 2005.
- Éva Katalin: Feladatgyűjtemény a vállalkozói könyvvitelhez I. 59002/FGy-2, Perfekt Zrt. 2006.
- Reizingerné Ducsa Anita – dr. Vörös Miklós: Könyvviteli alapismeretek, Perfekt 2007.
- Éva Katalin: Feladatgyűjtemény a vállalkozói könyvvitelhez I. 59002/FGy-2, Perfekt 2006.

AJÁNLOTT IRODALOM

- Szücs Imre: Számviteli alapismeretek Képzőművészeti Kiadó 2005.
- Szücs Imre: Számviteli példatár. Feladatok és megoldások. Képzőművészeti Kiadó 2005.
- Szücs Imre: Számvitel középfokon Képzőművészeti Kiadó 2006.
- Rezsabek Angéla: munkafüzet a kettős könyvvitel tanulmányozásához (MKVK OK 2005.)
- Éva Katalin: Vállalkozói könyvvitel I. (Számvitel II.) PERFEKT 2007.
- Éva Katalin: Feladatgyűjtemény a vállalkozói könyvvitelhez I. (Számvitel II.) Perfekt 2006.
- Korom Erik- Madarasiné Szirmai Andrea – Miklósiné Ács Klára – Reizingerné Ducsa Anita – Romsics Anikó – Siklósi Ágnes – Simon Szilvia: Vállalkozói könyvvitel II., Perfekt 2008.
- Korom Erik... Simon Szilvia: Feladatgyűjtemény a vállalkozói könyvvitelhez II. Perfekt 2006.

A(z) 1972–06 modul 006–os szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 344 02 0000 00 00	Vállalkozási ügyintéző

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
15 óra

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató